

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/83/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8023200277
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8023200277.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu a JUDr. Jana Martinčeková a JUDr. Petra Vysaníková ako členky senátu vo veci žalobkyne: PROMETHEUS, s.r.o., IČO: 46 767 631, Štefánikova 18, Humenné, zastúpenej: JUDr. Július Buček, advokát, Štefánikova 22, Humenné, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 13. marca 2023, č. 11782-2/2023-BA, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. PO-6Sa/12/2023-73 z 12. júla 2024 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Žalobkyni sa priznáva voči žalovanej nárok na náhradu 100 % trov kasačného konania.

odôvodnenie:

1. Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobkyňa bola v mesiacoch máj a jún 2020 a august až november 2022 zamestnávateľkou zamestnancov, ktorí boli účastní na sociálnom poistení. Preto podala pobočke žalovanej v Humennom mesačné výkazy poistného za uvedené mesiace, v ktorých uviedla ako dátum výplaty príjmov zamestnancov vždy posledný deň nasledujúceho mesiaca. V súlade s § 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 splatnosť poistného za máj 2020 nastala 31. marca 2022 a za jún 2020 nastala 30. júna 2022. Žalobkyňa však do uvedených dátumov poistné odvodila v nižšej sume, resp. ho neodvodila vôbec. Okresný súd Prešov uznesením z 25. februára 2022, ktoré bolo uverejnené vo vydaní Obchodného vestníka z 3. marca 2022, začal voči nej reštrukturalizačné konanie. Ďalším uznesením, ktoré bolo uverejnené vo vydaní z 11. apríla 2022, povolil jej reštrukturalizáciu. Konečne, uznesením zo 16. decembra 2022, uverejneným vo vydaní Obchodného vestníka z 23. decembra 2022, okresný súd schválil reštrukturalizačný plán a ukončil reštrukturalizáciu žalobkyne.

2. Pobočka žalovanej rozhodnutím zo 16. januára 2023 predpísala žalobkyni poistné za mesiace máj a jún 2020 a august až november 2022 v celkovej sume 4.001,73 €. Žalobkyňa v odvolaní namietla, že poistné za mesiace máj a jún 2020 (poistné za ostatné mesiace nebolo sporné) nemá charakter prednostnej pohľadávky, ale ide o pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii mala uplatniť prihláškou podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Napriek tomu ústredie žalovanej preskúmaným rozhodnutím z 13. marca 2023 potvrdilo rozhodnutie pobočky. Zdôraznilo, že poistné ako pohľadávka vzniká ex lege dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty ich splatnosti. Pretože poistné sa stalo splatným po 4. marci 2022, teda až po začatí reštrukturalizačného konania, ide o tzv. prednostné pohľadávky, ktoré sa podľa § 120 ods. 2 cit. zákona do reštrukturalizačného konania neprihlasujú.

3. Správny súd tu napadnutým rozsudkom č. k. PO-6 Sa 12/2023-73 zrušil obe rozhodnutia organizačných zložiek žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP. Zdôraznil, že ustanovenie § 120

ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. viaže vznik pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu len na oprávnenie zaplatiť ju, nie na skutkové okolnosti, ktoré zakladajú veriteľovi právo predpísať ju. Táto úprava bola zavedená zákonom č. 377/2016 Z. z. s účinnosťou od 1. marca 2017, a preto nemožno zohľadňovať judikatúru, ktorá sa týkala predchádzajúceho znenia právneho predpisu. Skutočnosti, ktoré sú rozhodné, aby zamestnávateľ mohol určiť výšku poistného, vyplývajú z § 129, § 138 ods. 1, § 139 ods. 1 a § 143 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Na ich základe môže zamestnávateľ zaplatiť poistné ihneď po uplynutí kalendárneho mesiaca, a to aj bez predloženia výkazu poistného. Žalovaná mala včas všetky podklady pre prihlásenie pohľadávky do reštrukturalizačného konania, keďže žalobkyňa 3. júna 2020 doručila mesačný výkaz poistného za mesiac máj 2020 a 8. júla 2020 doručila výkaz za mesiac jún 2020. Predĺženie lehoty z dôvodu mimoriadnej situácie len predĺžilo lehotu splatnosti poistného, no neposunulo okamih vzniku pohľadávky.

4. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalovaná domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci na ďalšie konanie. Pohľadávke podľa nej musí zodpovedať dlh, teda povinnosť dlžníka plniť. Ustanovenie § 170 ods. 21 zákona č. 461/2003 Z. z. však za evidovaný nedoplatok na sociálne poistenie považuje pohľadávku na poistnom. Z tohto a iných ustanovení vyplýva, že dlh na poistnom vzniká až neodvedením poistného včas, a do tohto okamihu žalovaná ani neeviduje voči platiteľovi nedoplatok. Poistné a príspevky, ktoré nie sú nedoplatkom, si žalovaná nemôže uplatňovať v reštrukturalizácii. Podľa § 120 ods. 2 tretej vety zákona č. 7/2005 Z. z. nie je podmienkou vzniku pohľadávky splatnosť. Pokiaľ by zákonodarca chcel ustáliť vznik verejnoprávnej pohľadávky bez ohľadu na splatnosť, výslovne by to uviedol. V danej veci pohľadávky žalovanej za mesiace máj a jún 2020 vznikli 1. apríla 2022 a 1. júla 2022, teda po začatí reštrukturalizačného konania. Takisto odkázala na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

5. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) konštatuje, že vo viacerých veciach, napr. sp. zn. 7 Ssk 24/2024, 7 Ssk 18/2024, 6 Ssk 7/2024, 6 Ssk 118/2023, 6 Ssk 122/2023 rozhodol o takmer podobne formulovaných kasačných sťažnostiach. Vo všetkých uvedených veciach sa (aj na základe rozsudku veľkého senátu sp. zn. 19 SVs 1/2023) zaoberal vzťahom § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. k pohľadávkam žalovanej na poistné na sociálne poistenie, ako aj otázkou samotného vzniku poistného. Rovnako sa tunajší súd už (aj vo svojej skoršej judikatúre, napr. rozsudky sp. zn. 9 Sžsk 31/2021 alebo 7 Ssk 17/2022) vyrovnal s odlišnou rozhodovacou praxou obchodného kolégia najvyššieho súdu. Podľa § 464 ods. 2 SSP tak kasačný súd odkazuje na dôvody týchto uznesení a nepovažuje za potrebné k nim čokoľvek dopĺňať.

6. O trovách kasačný súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, pretože žalobkyňa bola v kasačnom konaní plne úspešná, kasačný súd jej priznal náhradu trov kasačného konania proti neúspešnej žalovanej.

7. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.